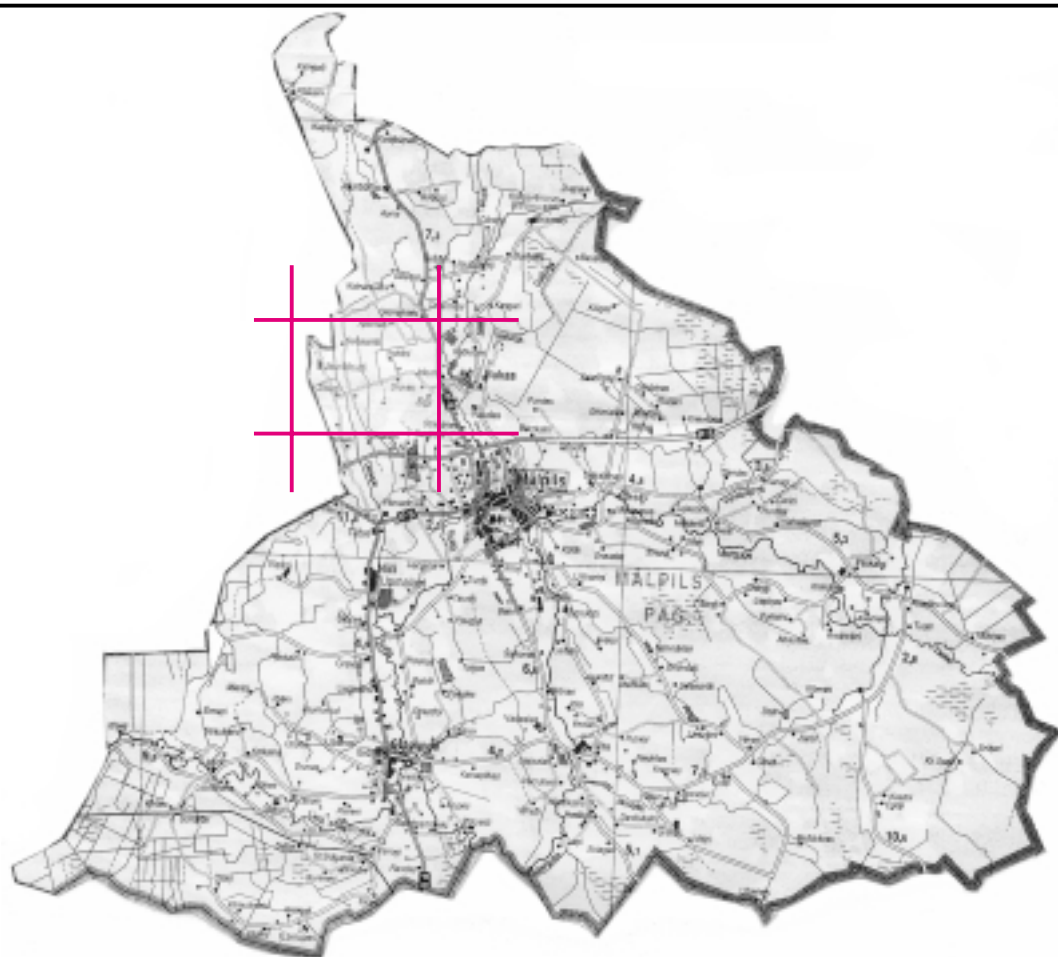




Vasara ir sasniegusi savu ziedošo kuplumu. Rudzi un kvieši ir sakāpuši vārpās, visas puķes ir ziedos un pār laukiem atkal atskan līgo.

*Kārlis Skalbe*

*Līgo saule, līgo bite,  
Līgo visa radībiņa;  
Ir saulīte rotājās  
Jāņa dienas rītiņā.*



## PAGASTA PADOMĒ

## MĀLPILS PAGASTA PADOMES 15.05.2002. gada SĒDE Nr. 9

Izskatīja 24 jautājumus.

**NOLĒMA:**

- Atļaut uzsākt Brūnu HES būvniecību.
- Deviņiem zemes lietotājiem iesniegt nekustamā īpašuma nodokļa parāda atmaksas grafiku līdz 15.11.2002.
- Noteikt ar 01.09.2002. samaksu par ūdeni fiziskām personām (ar skaitītāju) 0,25Ls/m<sup>3</sup> t.sk. PNV un par kanalizāciju fiziskām personām (ar skaitītāju) 0,35Ls/m<sup>3</sup> t.sk.PVN.
- PBU "Norma K" vadībai iesniegt visu atjaunojamo ielu un ceļu remontu izdevumu tāmes.
- Būvvaldes vadītājam aprēķināt un iesniegt pašvaldības ielu nosaukumu plākšņu skaitu, izgatavošanas un uzstādīšanas izmaksas.
- Uzdot izpilddirektoram konkretizēt transporta izmaksas 5-6 gadīgo bērnu apmācībām.
- Apstiprināt grozījumus parakstītajam līgumam starp Mālpils pagasta padomi un i.u. "Spektrs".
- Diviem zemes lietotājiem pagarināt nekustamā īpašuma nodokļa samaksas termiņu.
- Dzēst saimniecībai "Dambekalni" nekustamā īpašuma nodokļa parādu.
- Samazināt 50% apmērā nekustamā īpašuma nodokli politiski represētai personai.
- Piekrist sadalīt nekustamo īpašumu "Līgotnes".
- Piekrist sadalīt nekustamo īpašumu "Meža Pīlādži".
- Anulēt zemes lietošanas tiesības, saskaņā ar notariāli apliecinātajiem iesniegumiem.
- Piešķirt pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām nekustamā īpašuma "Kalnimantas" zemi, saskaņā ar Siguldas tiesas spriedumu.
- Piešķirt pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām zemi saimniecības "Lejas Vadzeles" paplašināšanai.

- Piešķirt juridiskās adreses "Sarmas", "Meža vīgriezes".
- Apstiprināt sešus noslēgtos zemes nomas līgumus.
- Apstiprināt PBU "Mālpils TV" 2001. gada pārskatu.
- Pārdot Poļu kaltes iekārtas un Graudu uzglabāšanas bunkurus par brīvu cenu, bet ne mazāku kā ar 30.08.2000. padomes sēdes Nr. 15/7 lēmumā noteikto cenu.
- Apstiprināt četrus līgumus ar fiziskām un juridiskām personām.
- Lūgt Mālpils pagasta iedzīvotājus iesniegt priekšlikumus par ēkas izmantošanu Parka ielā 3.
- Reģistrēt individuālo darbu, nosakot patentmaksu trīs minimālo algu apmērā.
- Atteikties no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamo īpašumu "Ausekļi".
- LR 8. Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai, izveidot Mālpils pagastā divus vēlēšanu iecirkņus.
- Noteikt vēlēšanu iecirkņa Nr.1 atrašanās vietu – Mālpils kultūras nama 2. stāva vestibilā.
- Noteikt vēlēšanu iecirkņa Nr.2 atrašanās vietu – Sidgundas pamatskolā.
- Piešķirt trīs jaundzimušo pabalstus.
- Piešķirt vienu apbedīšanas pabalstu.
- Samaksāt 1/3 daļu no sniegto slimnīcas pakalpojumu un iegādāto medikamentu kopējās summas četriem pagasta iedzīvotājiem.
- Piešķirt malku, 7 kub. m. katram, diviem pagasta iedzīvotājiem.
- Piešķirt vienreizēju naudas pabalstu četriem pagasta iedzīvotājiem.
- Piešķirt vienreizēju naudas pabalstu pensionāriem, kuri sasnieguši 90 un vairāk gadu vecumu, viņa dzimšanas dienā, vienam pagasta iedzīvotājiem.

## MĀLPILS PAGASTA PADOMES 29.05.2002. gada SĒDE Nr. 10

Izskatīja 31 jautājumu.

**NOLĒMA:**

- Apstiprināt noteikumus Nr.2 <<Par grozījumiem noteikumos Nr.1 "Par Mālpils pagasta padomes budžetu 2002. gadam">>.
- Iedalīt no mērķdotācijas pašvaldības ielu un ceļu remontiem un atjaunošanai paredzētajiem līdzekļiem:
  - asfalta seguma bedrīšu remontiem 2000,00 Ls;
  - Piena ielas remontam 3500,00 Ls, piedāvājot piedalīties ar līdz finansējumu SIA "Sidgunda 2", ceļa apmaļu līdzināšanai;
  - ielu nosaukumu plākšņu izgatavošanai un uzstādīšanai 1000,00 Ls.
- Parka ielas remontdarbu veikšanu atlikt līdz parka kontūrgrāvja izveidei.
- Izsludināt cenu aptauju kontūrgrāvja izveidei, kas robežojas ar Parka ielu, iepriekš izvērtējot darba apjomu.
- Pieņemt zināšanai, ka "Senior Experten Service" eksperts K. Hohadels ir izstrādājis viesnīcas ierīkošanas biznesa plānu.
- Piešķirt padomes priekšsēdētājam E.Salienieci daļu kārtējā atvaļinājuma.
- Pamatojoties uz likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 7. pantu, anulēt Latvijas – Vācijas kopuzņēmumam SIA "Mālpils serviss" nekustamā īpašuma nodokļa parādu.
- Anulēt zemes nodokļa parādu, pamatojoties uz likuma "Par zemes nodokli" 9. pantu.
- Samazināt nekustamā īpašuma nodokli 25% apmērā diviem

- pagasta iedzīvotājiem, pamatojoties uz likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 5. panta 3.,4. punktu un Mālpils pagasta saistošajiem noteikumiem Nr.15 "Par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumiem".
- Piekrist sadalīt nekustamo īpašumu "Riemiņi".
- Piešķirt juridisko adresi "Kalnriemiņi".
- Anulēt zemes lietošanas tiesības, saskaņā ar notariāli apliecināto iesniegumu.
- Pasludināt par brīvo valstij piekrietošo zemi 2,15 ha kopplatībā "Ausekļu" zemes nogabalā.
- Atteikties no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem "Dublīšu ferma", "Mežgravas", "Saulītes".
- Noteikt nekustamam īpašumam "Mežgravas" zemes lietošanas mērķus.
- Noteikt vienu zemes nomas maksāšanas termiņu: līdz tekošā gada 15. oktobrim.
- Uzdot nodokļu administratorei un nekustamā īpašuma daļas speciālistam izstrādāt nolikumu "Par zemes nomas maksājumiem".
- Apstiprināt deviņus zemes nomas līgumus.
- Samazināt samaksu zemes izpirkšanai trijiem pagasta iedzīvotājiem.
- Izsniegt tirdzniecības atļauju I/U "Gulbis VV".
- Apstiprināt trīs sagatavotos līgumus ar fiziskām un juridiskām personām.
- Apstiprināt vienošanos starp Mālpils pagasta padomi un nekustamā īpašuma "Klabažas" īpašnieku par servitūta ielas slēgšanu.

- Apstiprināt nolikumu "Par kārtību, kādā izmaksājami pabalsti un sniedzama sociālā palīdzība Mālpils pagasta iedzīvotājiem".
- Anulēt pierakstu vienam pagasta iedzīvotājam.
- Piešķirt direktori O.Volosatovai paraksta tiesības uz Mālpils pagasta pašvaldības bezpeļņas organizācijas uzņēmuma "Mālpils sociālās aprūpes centrs" dokumentiem.
- Apstiprināt izsoles par koncesijas piešķiršanu uz nekustamā īpašuma "Kalna Ķikuti" kūdras purvu rezultātus atbilstoši Izsoles protokolam.
- Apstiprināt Koncesijas līguma projekta noteikumus.
- Piekrist pārdot Poļu kaltes iekārtas un Graudu uzglabāšanas bunkurus un piekšturītājus.
- Slēgt cerību līgumu ar SIA "TOVTRA" par minētā objekta un objektam piesaistītās zemes pārdošanu.
- Neiebilst, ka desmit nekustamo īpašumu īpašnieki veic zemes transformāciju "Brūnu HES" ūdenskrātuves

- izveidošanai.
- Piešķirt naudas līdzekļus dāvanas iegādei no rezerves fonda Mālpils vidusskolai 20 gadu jubilejā.
- Samaksāt 1/3 daļu no sniegto slimnīcas pakalpojumu un iegādāto medikamentu summas trijiem pagasta iedzīvotājiem.
- Piešķirt malku, 7 kub. m. katram, vienam pagasta iedzīvotājam.
- Piešķirt divus jaundzimušo pabalstus.
- Piešķirt vienu apbedīšanas pabalstu.
- Piešķirt vienreizēju naudas pabalstu pensionāriem, kuri sasnieguši 90 un vairāk gadu vecumu, viņa dzimšanas dienā vienai pagasta iedzīvotājai.
- Piešķirt naudas pabalstu maznodrošinātajai daudz bērnu ģimenei, grāmatu iegādei trīs skolniekiem.
- Pagarināt maznodrošināto apliecinību 2. grupas invalīdam.
- Piešķirt vienreizēju naudas pabalstu daudz bērnu ģimenei.

## MĀLPILS PILSNOVADS 17.GADU SIMTENĪ

Vēsturiskie pētījumi par Mālpils pilsnovadu izdarīti pagājušajā gadu simtenī, laikā starp abiem Pasaules kariem, kad pēc neatkarīgās Latvijas valsts nodibināšanas, ievērojami pieauga interese par visas mūsu zemes, arī atsevišķo vietu, novadu un draudžu vēsturi. Pētījumi (t.sk. arheoloģiskie izrakumi) veikti gan par atsevišķu notikumu norisi, gan meklētas notikumu vietas, kuras sen bija aizmirstas. Kā piemēri minami Beverīnas pils vieta, arī Saules kaujas vieta. Daudz kas ir noskaidrots un atklāts, bet vēl vairāk palicis vēstures miglā tīts.

Pētījumiem par Mālpils pilsnovada muižām un zemnieku sētām izmantoti zviedru laiku vaku grāmatu revīzijas materiāli. Revīzija izdarīta ap 1638.gadu (pirmā pēc poļu laiku muižu revīzijas).

No revīzijas materiāliem redzams, ka Mālpils pilsnovads visumā sakritis ar Mālpils pagasta robežām pirms II Pasaules kara, arī Mālpils ev.lut. draudzes robežām, kuras gan tik stingri novilkta nevar. Ir arī vairāki izņēmumi. Tā Vibrokas muižai piederējušas vairākas zemnieku sētas Siguldas un bijušā Vildogas pagastā, arī Akenstakas muiža atradās Mores pagastā, tāpat Adamsa muiža bijušā Sidgundas pagastā.

Muižām piederošās zemnieku sētas nav izvietotas vienlaidus kompaktā teritorijā ap muižas centru, bet izkaisītas pa visu novadu. Kādi tam bijuši iemesli, grūti konstatēt. Varbūt tās nospēlētās kārtīs kaimiņu muižniekiem, ar vai bez zemniekiem, varbūt jau sākotnēji saņemot zemi no lēņu kunga – Livonijas Ordeņa lietošanā saņemtās zemes bija izkaisītas, kā tas minēts Menegintam izsniegtā lēņu grāmatā, kur bez divu arku zemes pie senās Idoves pils, minētas vēl piecas "salas" starp purviem.

Mazāk pazīstams ir Adamsmuižas vārds. Tā atradusies bijušā Sidgundas pagastā starp Eļmju un Pullaku mājām. Bērniņā tēvs man rādīja bijušo muižas vietu, kuru viņam bērniņā parādījusi vecmāte. Tad redzamas bijušas vēl pamata vietas ceļa labajā pusē aiz Eļmjiem.

Akenstakas muižas vārdu atceros dzirdējis bērniņā – tā atradusies kaut kur aiz Kalnavēnu mājām un Ezerkalna purviem Mores pagastā.

17.g.simtenī muižas sastāvēja no zemnieku sētām, kuras apstrādāja zemnieka saimes ļaudis (saimnieka paša ģimene, kalpi un dažkārt arī bandinieki) un pašu muižu zemēm, kuras apstrādāja muižas kalpi un galvenokārt kļaušinieki no zemnieku saimniecībām. Kā redzēsīm tālāk



no minētiem sētu nosaukumiem, tās varēja atrasties krietni tālu no muižas centra, pat citā pagastā. Pārskatot neatpazīto zemnieku sētu nosaukumus, redzams ka vairākos gadījumos sētu nosaukumiem lietoti uzvārdi, iesaukas vai pat izcelsmes vietas nosaukums (Kurlanders).

Mālpils novads sastāvēja no astoņām muižām: Mālpils (Lemburg), Vibrokas (Budenbrok hof), Bukas (Sudenbach hof), Kniediņa (Kaltenbrunn), Vites (Witten hof), Ādams (Adams hof), Akenstakas (Klingenberg), Mālpils mācītāja muižas un laukiem pašas pils vajadzībām. Iespējams, ka pils saimniecībai izmantotā Mālpils muižas zeme un muiža kā atsevišķa saimniecība izveidojusies tikai pēc pils pastāvēšanas beigām. Pēdējai muižas īpašniecei Elzai Grotei muižas sākuma laiks nebija zināms.

Tālāk uzskaitīti māju nosaukumi, kuri atrasti revīzijas materiālos. Redzams, ka lielākā daļa saglabājusies vēl šodien, kaut gan iespējams, ka pēdējo 60 gadu laikā sakarā ar karu, okupāciju un cilvēku pārvietošanos daži nosaukumi ir zuduši no atmiņas. Vismaz man daži māju vārdi nav pazīstami. Daži vārdi saglabājušies kā vietvārdi, jo pašu muižu un māju vairs nav.

Tālāk Mālpils muižas zemnieku sētu nosaukumi, kuri no 17.g.simteņa ir saglabājušies līdz mūsu dienām. Tās ir: Apenieki, Audriņi, Baņģi, Biķeri, Bramaņi, Brišķeni, Brūnas, Dīdas, Ennēni, Grāvas, Jaunzemi, Jumcensalas, Kalnmārtiņi, Kaupēni, Kešani, Krennes, Kurleni, Lapas,

Ļauļas, Miķelēni, Podiņi, Rauteni, Renceni, Riemeņi, Sēļi, Siksnas, Sliseri, Svērpji, Spruksti, Timermaņi, Vālodzes, Vīzeni, Zemnieki, Urdzeni (Mālpils vai Allažu pag.), Upītes (Kastrānes pag.), Katlāpi, Mesti, Mežēkas, Putriņi, Rūtiņi (Mores pag.).

Netapazītās vai nosaukumu mainījušās: Angit, Bullen, Cirmen, Dits, Hancish, Kalck, Kallen, Kaln Jurgen Jumsem, Kaltzen, Karpel, Katschen, Matsen, Moibneek, Nanen, Penne, Martit, Plets, Puien, Rike, Saggarten, Skristen, Spalw, Stillman, Tomvisemneck, Ugken, Wawer, Verner, Watter, Andres.

Varētu pieņemt, ka māju nosaukums "Cirmen" atbilst Cirišu māju nosaukumam, "Wawer" – Vāverēm.

Virbokas muižā atpazīti ir šādi māju nosaukumi: Dandas, Ķedeles, Sveķi, Teidas, Vanagi. Netapazīti: Eine, Dorf Ennisch, Garre Hanß, Dorf Inken, Jaun Semen, Lucas, Masse Uppe, Meschecehm, Tilgal, Wigant Leihe.

"Jaun Semen" varētu identificēt ar Jaunzemu mājām ("Jaudžumi"), jo Mālpils pagastā ir vairākas (vismaz divas) Jaunzemu mājas.

Bukas muižas atpazītas zemnieku sētas: Druveļi, Ķevieši, Rauši, Strazdi, Sņikeri, Spaļļi, Šķutes, Tuņķi, Uspīļi, Katēni (Mores pag.). Gandrīz tikpat ir neatpazītās mājas: Ewert, Kurlander, Kletsch, Kunning, Lauseh, Pelle, Puttring, Roßsen, Schubbing, Springe, Sutte.

"Putring" varētu būt "Putraimi" Kniediņā. Mālpils pagastā bija divas saimniecības ar Tuņķu nosaukumu (faktiski jau trīs) – Kniediņa un netālu no Mālpils muižas. Mālpils Tuņķi 19.gs.beigās bija muižas kalpu māja un tur dzimis arī mans tēvs Jānis Jansons.

Akenstakas muižā atpazūtas tikai trīs mājas: Ļauļiši, Tautas, Ūpi, pārējās šodien nezināmas: Kalwehan,

Rungelein, Sawing, Thomas der Krüger, Wexschen. Kalwehan – Kalnavēni Mālpils pagastā robežojās ar kādreizējās Akenstakas muižas zemēm; Sawing – Saviņi bijušā Sidgundas pagastā starp Leiciemu un Skraupiņu mājām.

Adams muižā zināmas trīs mājas: Pļavgali, Skraupiņi, Ustupi; nezināmi: Dalbe, Hinrichen, Pullat, Ein Schneider, Skrub. Pullat – Pullakas mājas Sudas upes kreisajā krastā aiz Eļmjiem.

Kniediņā šodien zināmi Lāči, Pampari, Pikulēni, Tuņķi; nezināmas mājas ar nosaukumu Anning.

Vītes muižā Čušļi, Ģidas, Leitani, Vildeni; nezināmas: Seeke, Mesche, Matsch.

Kā Mālpils draudzes mācītājamuižas sētas minētas Kulītes, kur bijušas divas saimniecības – Lielkulītes un Mazkulītes.

Revīzijas materiālos nav atsevišķi izdalīti krogi un dzirnavas. Domājams, ka krogi pie pilīm un baznīcām radušies ar piļu un baznīcu celšanu. Daudzviet krogi bijuši arī pie kapsētām. Mālpilī Kraukļu krogs, no kura nav saglabājušies pat pamati. Vajadzība pēc krogiem gan radās nedaudz vēlāk, kad muižas pārgāja no naturālās saimniecības uz intensīvāku preču produkcijas ražošanu transportu uz pilsētām. Nelielos apmēros tas varēja notikt jau 17.gs (laika periodā, kad Vidzeme bija pakļauta Zviedrijai). Tad Vidzeme bija pazīstama kā Zviedrijas maizes klēts, tātad lauksaimniecības produktus un labību ražoja vairāk kā patērēja uz vietas un transports uz Rīgu pastāvēja.

\* Māju nosaukumi doti oriģinālā rakstībā kā revīzijas materiālos.

Leonīds Jansons

## MĀLPILS SKOLU 2.SALIDOJUMS JAU IR VĒSTURE

**Pirmie rokaspiedieni, salidojuma atklāšana, emocionālais svētki baznīcā, sirsnīgās sarunas vecās skolas bērzkalniņā, skanīgā "Vālodzīte", atvadas, solījumi rakstīt, satikties – tas viss nu ir pagātne.**



**Mālpils evanģēliski luteriskās draudzes mācītājs Ivars Jēkabsons iesvēta Mālpils vidusskolu karogu.**

Tāds nu ir pasākumu liktenis – garš sagatavošanās laiks īsam prieka brīdim.

Kas palicis? Izrādās, ka daudz. Pirmkārt – tikšanās prieks, īpaši ar skolotājiem un absolventiem, kuru nebija iepriekšējā salidojumā un sen nav sastapti. Gandarījums par tiem, kuri pārvarējuši gan ceļa, gan dažādas citas



**Salidojuma atklāšana pie Mālpils vidusskolas.**



**Mālpils vidusskolas direktore Ineta Kurma atklāj salidojumu.**

grūtības un tomēr ieradusies. Želums par tiem, kas droši vien īsti labi nejutās, jo bija tikai 2 – 3 no klases. Skumji par tiem mālpilīšiem, kas teikuši: "Ko es tur darīšu, es tos savējos katru dienu redzu!" Bet varbūt tieši jūsu dēļ kāds atbrauca, gribēja redzēt un parunāties?

Salidojumā bez klašu kolektīva kopības sajūtas vēl ir cita – skolas kopības sajūta, un tā ir tikai ar sirdi tverama. Visspilgtāk to varēja izjust bērzkalniņā pie vecās skolas. Vairāk kā 100 cilvēku, kas pulciņos nāca, pakavējās un aizgāja, bija apbrīnojami vienoti





Tikšanās pie vecās skolas. Absolventi parakstās "Lielās Pūces grāmata".

gan lielajā cieņā pret savu bijušo skolu, gan sāpē par tās sūro likteni. Bet bija arī tādi, kas teica: "Kas man pazudis baznīcā? Kas tur to veco graustu ko skatīties? Kam man koncerts?" Uzdrošinot apgalvot, ka šie absolventi salidojuma garu nemaz neizjuta, acīmredzot ir pazaudējuši kaut ko ļoti būtisku – labestīgu skatījumu uz dzīvi un cilvēkiem.

Tāda dīvaina sajūta pārņēma otrā dienā pāršķirstot dalībnieku reģistrācijas anketas. Citas tukšas, citas ierakstiem piepildītas... Skatos – lūk mūsu pašu mālpilieši nav atnākuši. Pag, bet šis absolvents taču ballēja no sākuma līdz beigām, līdz pašai rītausmai,

taču dalības maksu "aizmirsis" samaksāt. Lūk vēl viens, vēl un vēl, un vēl... Un nebūt tie trūcīgākie... Nu ko! Nau-diņa palika kabatā, bet ar absolventa goda sajūtu tā ir, kā ir.

Tomēr labais to visu aizēno. Un tā bija ļoti daudz. Liekas, ka skolas

novietotu skolas muzejā, jāraksta vēstules, grāmata par vecajām skolām, jāstrādā arhīvā, jāiztaujā cilvēki. Atsaucieties, kad jūs aicināsim talkā! Kopā var ļoti daudz paveikt.

Esam pierakstījuši arī vairākus interesantus priekšlikumus, ko varētu



Skolotāji koncerta noslēgumā.

sienas vēl šobrīd glabā sirsnīgos vārdus, laba vēlējumus. Arī mēs vēlreiz sakām paldies visiem, kas bija salidojumā, kas palīdzēja ar darbu, ar labu vārdu, ar padomu, ar līdzekļiem.

Salidojums ir pagājis, bet darbs vēl nav beidzies. Jāpapildina absolventu kartotēka, jānoformē materiāli, lai tos

mainīt salidojuma norisē. Jā, 3. salidojums noteikti būs citāds, bet paliks būtiskākais: saikne – skola, skolotāja, skolēns.

"Saulei pretī mūžu ejot", tiksimies pēc 5 gadiem pie ziedošiem rododendriem!

Skolotāja **Ināra Bahmane**

## ABSOLVENTU INTERVIJAS

**Ausma Atvare (Buhbindere)**, 1939.gada absolvente atceras pirmo skolotāju Beķeri. Palikusi atmiņā kā laba, sirsnīga, un arī stingra. Vēl atmiņā skolotāja Kersele un skolas pārzinis Eicēns.

No skolas sabiedriskās dzīves prātā mazpulki, Sarkanā Krusta organizācija. Mālpils skola sagatavoja labi tālākizglītībai. Kad stājās Rīgas komerckolā, pārbaudītāji, uzzinājuši, ka



Ausma Atvare ar dēlu Uldi pie Mālpils baznīcas pēc skolas karoga iesvētīšanas.

nāk no Mālpils skolas, teic: "No turienes visi labi sagatavoti".

Šodien salidojumā pagaidām satikusi tikai vienu klasesbiedrēni.

Arī Ausmas Atvares bērni – meita Laima un dēls Uldis ir beiguši Mālpils skolu.

Uldis no skolas laikiem vislabāk atceras iešanu uz skolu, kad varēja vērot jauko Mālpils dabu. Ceļš uz mājām dažkārt izvērtās garum garš ar interesantiem piedzīvojumiem.

Šodien no klasesbiedriem vēl saticis Viesturu Straumi.

Labā atmiņā matemātikas skolotāja Ārija Krastiņa, vēstures skolotājs Ainis Balodis, kurš organizēja interesantus tūrisma pārgājienus. Interesanta personība bija arī dabas mācības skolotājs Pēteris Kalnājs.

Tagad Uldis dzīvo Rīgā un strādā civilās aviācijas administrācijā (datorists).

Ausma par Ulda skolas laiku Mālpilī: "Atceros, kā abi no rīta gājām – es uz darbu, Uldis cieši savu plaukstu manējā - uz skolu."

No Jūrmalas uz salidojumu ieradusies **Varita Rožāne**, šobrīd Slokas pamatskolas skolotāja. Viņai Mālpils



Bijusī skolotāja **Varita Rožāne** un viņas audzēkne **Ināra Gavariņa**.

pils skola atmiņās saistās ar sirsnīgiem kolēģiem, jo īpaši tādēļ, ka pati toreiz bijusi jauna, skolas darbā nepieredzējusi. Tagad sāp vecās skolas liktenis: "Kad reiz atbraucu un aizgāju aplūkot skolu, apraudājos. Logu izbirušie stikli raudzījās kā acis – vaicājoši, skumji", saka skolotāja.

Turpat blakus viņai – **Ināra Gavariņa**. Viņa ir 1957.gada absolvente. Kādreiz dzīvojusi 8 km no Mālpils centra "Stīšos". No skolas laikiem iemīlojusi skolotāju Varitu Rožāni: "Viņa man

⇒ turpinājums no 5.lpp

bija mammas vietā", vēl tagad teic Ināra. Arī šodien abām ir daudz kas kopīgs pārrunājams. Ināra Gavariņa tagad dzīvo Siguldā, ir pensionāre.

Pie skolas bariņā sapulcējušies **1972.gada** Mālpils 8.g. skolas absolventi – **Jānis Žīgurs, Ainārs Saldovers un Laimonis Rudzītis.**



**Laimonis Rudzītis, Ainārs Saldovers, Jānis Žīgurs, 1972. gada absolventi.**

Jānis Žīgurs šobrīd strādā savā zemnieku saimniecībā. Ainārs Saldovers dzīvo un strādā Rīgā, SIA "Pulss" grāmatvedībā. Savukārt Laimonis Rudzītis dzīvo Valmierā, bet strādā Rīgā, SIA "RAU" par celtnieku.

Atmiņas par skolu vispirms saistās ar klases audzinātāju Āriju Krastiņu,

kura esot organizējusi interesantas ekskursijas uz Karpatiem, Lietuvu, Igauniju un citur. Skolotāji bijuši stingri, bet labi. Vēl mācījušies pie skolotājas Ināras Bahmanes, Arņa Baloža, Gunāra Netlava.

Tagadējiem Mālpils skolas audzēkņiem vēlot nopietni apgūt svešvalodas un informātiku.



**Janīna un Guntis Kristovski, bijušie Mālpils skolas skolotāji.**

**Janīna un Guntis Kristovski** savulaik strādājuši Mālpils skolā par skolotājiem, tagad pensionāri. Janīna no 1954. – 1961.gadam bijusi vecākā

pionieru vadītāja, kā arī vecākajās klasēs mācījusi krievu valodu. Guntis strādājis par rasēšanas skolotāju. Abi piemin skolotāju kolektīvu, kurš toreiz licies saliedēts un draudzīgs. Par skolēniem runājot, Janīnai šķiet, ka toreiz skolēni bija disciplinētāki. "Es domāju, ka skola ir kaut kas vienreizējs, ļoti nozīmīgs un skolotāji ir tie, pret kuriem vajadzētu izjust cieņu, respektu", saka Janīna.

**Didzis Ciriņis** ir 1952.gada absolvents, tagad dzīvo Siguldā, pensionārs. Beidzis Mālpils 7.gadīgo skolu, vēlāk Mālpils tehnikuma meliorācijas nodaļu. Par Mālpils skolu sakāmais ir viennozīmīgs: "Tā ir visa mana bērnība".



**Didzis Ciriņis, 1952. gada absolvents.**

## Sporta svētki firmā "LAIKO"

8. jūnijā jau trešo gadu pēc kārtas mūsu uzņēmumā notiek sporta svētki.

Sporta sacensību mērķis ir popularizēt fizisko kultūru un sportu kā aktīvu, veselīgu dzīvesveida neatņemamu sastāvdaļu, draudzīgi sacensoties savā uzņēmuma strādājošiem.

Sacensības notika vieglatlētiskā un sporta spēlēs: basketbolā, volejbolā, minifutbolā. Neizpalika arī spēka vīru cīņiņš virves vilkšanā un noslēgumā basketbola soda metieni un "Jautrības stafete".

Savā starpā sacentās 6 komandas – pieci ražošanas cehi un administrācija.

Kā parasti, visaktīvākā un disciplinētākā komanda bija 4. ceham – priekšniecība Edīte Ģermane. Šī komanda abus iepriekšējos gadus arī saņēma galveno balvu – ceļojošo kausu. Taču šogad ar nelielu pārsvaru uzvarēja administrācijas komanda.

**Labākos rezultātus individuāli uzrādīja** Anda Baltace 60 m un Guntis Bojārs 100 m; Inese Doveika un Gatis Zemītis lodes grūšanā; Santa Bartkeviča un Edgars Neifelds tāllēkšanā no vietas. 4 x 60 m stafetē uzvarēja 3.ceha meitenes, bet 4 x 100 m vīriešiem uzvarēja administrācijas komanda. **Sporta spēļu uzvarētāji:** volejbolā 4. cehs; basketbolā administrācija; minifutbolā 9. cehs.

Virves vilkšanā sīvā cīņā ar 9. cehu uzvarēja administrācijas spēka vīru komanda, bet veiklākā komanda "Jautrības stafetē" bija 4. cehs.



**Atklāšanas parāde.**



**Šī gada uzvarētāji.**





4. cehs – visu gadu aktīvākie sportisti.

Izsaku vislielāko pateicību visiem kolektīviem par aktīvu sportošanu un līdzīgu jušanu. Liels paldies par palīdzību sacensību organizēšanā Anitai Kreitenbergai, Guntim Bojāram, Gatim Zemītim, Raivim Ozolam un Igoram Grīnhofam.

Īpaši paldies saku sporta zāles un stadiona saimniekiem un personīgi Tālivaldim Ģēvelem par viesmīlību un atsaucību. Pateicoties tiesnešu un sekretariāta korektai un veiklai darbībai, sacensības noritēja raiti, rezultāti tūdaļ tika apkopoti un izlikti redzēšanai.

Pēc labi pavadītas sportiskas dienas sekoja dejas un kopīga noruna – nākošie vasaras sporta svētki – 2003. gada 7. jūnijā!

L. Amerika, SIA "LAIKO" direktora vietniece

## Eiropas komisijas pārstāvji Mālpilī

Eiropas Savienības komisijas pārstāvji 22.maijā ieradās Mālpilī, lai pārbaudītu, vai veterinārais dienests ir gatavs kontrolēt pārtikas ražotāju darbu, nekaitīgas un drošas pārtikas ražošanā. Mālpils tika izraudzīta pēc nejaušības principa. Jau jūlijā komisija atgriezīsies un turpinās darbu citos pārtikas ražošanas uzņēmumos Latvijā.

Eiropas Savienības komisijas pār-

stāvji pārbaudīja z/s "Lazdukalns" kautuvi un atzina, ka tā atbilst ES standartiem.

Mālpils pienotavā viesi pirmkārt iepazinās ar pienotavas un veterinārā dienesta kopīgiem plāniem, kuru mērķis ir 2,5 gadu laikā sakārtot uzņēmuma darbību atbilstoši Eiropas Savienības prasībām. Komisijas pārstāvji izvērtēja arī plānu realizācijas gaitu. Tika apskatīts uzņēmums, novērtēts tā

vizuālais un higiēniskais stāvoklis un ražošanas līniju darbība.

Oficiālais slēdziens tiks paziņots 5. jūlijā, taču jau tagad ir zināms, ka nekas kritisks nav atrasts un vērtējums kopumā ir pozitīvs. Ir arī norādes par dažām nepilnībām. Pārbaudes laikā izdarītie secinājumi ir svarīgi ne tikai Mālpils pienotavai, bet arī Latvijas pārtikas ražotājiem kopumā, jo komisijas darbības rezultātā veidojas uzticības kvotums veterinārā dienesta darbībai.

## Jāņi „Cepļišos”

Jau pagājušā šīs avīzes numurā jūs varējāt iepazīties ar „Cepļišu” māju saimniekiem- Vandu un Modri Zuteriem, un viņu kuplo saimi. Šoreiz gribas atcerēties, kā tur svin vasaras saulgriežus. Laikam jau šie svētki ir vieni no jaukākajiem, ko mēs atzīmējam, un katram cilvēkam, pieminot vārdu Jāņi, raisās līdzīgas domas un sajūtas. Zuteru ģimene šīs garākās dienas un īsākās nakts svētkus prot svinēt īpaši un jau sen. Sevišķa rošība sākas dažas dienas pirms Jāņu ielīgošanas. Atceros viengad' Jānis- saimnieku vecākais dēls sastādīja „Cepļišu dziesmas” trešo izdevumu, un naktī pirms Līgo svētkiem mēs, vairāki cilvēki, kā nu pratām, tā iesējām kādus „padsmīt” eksemplārus. Tā bija neaizmirstama nakts kā gada jautrāko un reizē mazliet skumjo svētku iesākums.

Jau no paša agra Līgo rīta, kad brokastis ieturētas, sākas mājas pušķošana, par to atbildīgākie ir jaunākie dēli- Didzis un Valdis, kuri ir meiju sagādnieki. Jau pēc mirkļa visas istabas un galvenā svinību telpa, kas atrodas otrajā stāvā, smaržo pēc bērziem un visām labām Jāņu zālēm, kā var smaržot tikai vienreiz gadā. Gaisā virto enerģijas pārpilnība, tiek sveikta Līga, citreiz viena, citreiz vairākas.

Vēl jāpagūst sarūpēt cienasts. Pīrāgi jau sācepti iepriekšējā vakarā, bet no rīta Vanda sien sieru un cep plātsmaizes, brīnos, kā viņa visu var

paspēt. Visi kaut ko taisa un palīdz. Tiek klāts galds.

Nemanot pienācis pusdienas laiks un jāsāk gaidīt pirmie līgotāji. (Kad vēl vilciens biežāk kursēja, tad ap šo laiku „Cepļišos” saradās jau prāvs pulciņš). Sabraukušie Jāņu bērni- radi, draugi, draugu draugi, kaimiņi, bijušie un esošie skolas biedri un kursa biedri tiek cienāti ar alu, sieru un pīrāgiem. Visas trīs Zuteru meitas ir varenas dziedātājas un, ierodoties „Cepļišos”, vēlams līdzīgu paņemt jau iepriekš sagatavotu apdziedāšanās tekstu. Seko iepazīšanās un turpmākā vakara gaita norit kā plaša mēroga masu pasākumā.

Līdz pat vēlam vakaram turpina ierasties līgotāji, dejošana mijas ar dziedāšanu, pagalmā iekurina lielo uguns-kuru un kad liesmas vairs nav tik milzīgas, drosmīgākie ievingrina kājas augst un tāllēkšanā, gan vieni, gan pa pāriem.

Uz rīta pusi, kad saulīte jau rotājas, bet izturīgākie Jāņu bērni vēl tikai domā atpūtināt sāpošās kājas un sakarsušās galvas, tik ilgām saimnieki jau



Jāņu dienas gājiena dalībnieki kādā no kaimiņmājām.

piecēlušies. Viņi steidz apdarīt neatliekamās mājas darbus.

Nemanot palicis gaišs. Īsākā gada nakstiņa paskrējusi tik ātri. Šķiet neliels pagurums, taču nē, tas tikai mirklis atelpai, pēc kuras sekos jauna dziesmota, prieka un smieklu pilna diena.

Pamodušies pirmie līgotāji, tiem seko nākošie. Uz deju plača dažs sāk iekustēties, dažs dzied pie mikroфона, fonā kāds trenējas spēlēt klaviera. Jautrība kļūst arvien lielāka un lielāka. Bet kad pulkstenis jau divpadsmit dienā, ilgākie gulētāji pamodušies un Jāņi sumināti, sākas gājieni.

Šajā Jāņu dienas gājienā pievienojas visi ciemiņi, arī no pašiem tuvākajiem kaimiņiem, kuri nebaidās no lielas staigāšanas. Pa ceļam uz pirmajām mājām, kas atrodas apmēram divu kilometru attālumā no „Cepļišiem”, ligo-

⇒ turpinājums no 7.lpp

tāji vij vainagus un plūc Jāņu zāles ar kurām sveikt namamāti un namatēvu. Dēlam Jānim līdzī akordeons, lai dziedāšana vēl liksmāka. Kad esam nonākuši, dejojot un līgo dziesmām skanot, līgotāji apsveic saimniekus un met uz mājas pusi saplūktās zāles un ziedus, tā novēlot labu ražu un govīm daudz piena. Šis mirklis manī parasti izraisa milzīgu savīļņojumu, kas vieglu trīsu veidā pāršalc visu augumu un pat nemanot asaras sariesas acīs.

Tā seko gājiens no mājas uz māju, bet līgotāju pulks nesamazinās, jo tos, kuriem laiks doties projām, nomaina apciemoto sētu iemītnieki. Visur mēs esam gaidīti, mūs cienā ar Jāņu tradicionālajiem ēdieniem un dzērieniem. Jāpiemin, ka pēdējos gados aplīgojamo vietu skaits ir pieaudzis, līdz ar to arī atgriešanās laiku „Cepļšos” var stipri nosacīti uzskatīt vairs par dienu. Kā pēdējie vienmēr pārrodas tie rūdītākie un man atliek vienīgi viņiem novēlēt arvien tādu pašu sparū un izturību.

Kad lielie svētki ir godam nosvinēti, sirdī iestāties miers...vismaz uz kādu laiku, līdz jaunajam gadam, un tad jau pamazām, arvien biežāk un biežāk tiek apcerēts vārds Jāņi.

Priecājos, ka pazīstu viesmīlīgo Zutteru ģimeni, kas ir saglabājusi tik spoži šo skaisto svētku tradīcijas un novēlu viņiem arī turpmāk tādu pašu uzņēmību nākošai Līgo un Jāņu dienas rīkošanai.

**Gundega Lorence- Bajāre**

## Pašdarbnieki sagaida Jāņus

Ar Jāņu ielīgošanas koncertiem un piedalīšanos Rīgas rajona dziesmu un deju svētkos Siguldā 29.jūnijā savu darba sezonu beidz Mālpils kultūras nama dejojāji un dziedātāji. Nopietns mēģinājumu darbs devis labus rezultātus. Kolektīvu vadītājiem un dalībniekiem ir gandarījums par augsto žūrijas novērtējumu un skatītāju atsaucību koncertos. Deju kopa “Sidgunda” (vadītāja Julijana Butkeviča) rajona skatē šā gada martā ieguva pirmo vietu, atstājot aiz sevis spēcīgos kolektīvus no Carnikavas un Mārupes. Deju kopa “Māra” (vadītāja Maija Orlova) sīvā konkurencē ieguva otro vietu, piekāpjoties Siguldas “Gundegai”. Daudz koncertēts kopā ar draugu kolektīviem dažādās Latvijas pilsētās. Savu dejojot prasmi “Sidgundieši” kopā ar profesionālās vidusskolas deju kolektīvu vēlreiz apliecināja vasaras iedejošanas koncertā kultūras namā. Šajā sezonā deju kopa “Māra” svinēja 10 gadu jubileju. Māras dienas koncertā dejoja ne tikai pašreizējie, bet arī bijušie dejojāji. Skatoties dejas no kolektīva “zelta fonda”, varēja pārliecināties, ka “Māra” – tas ir jaunības spars, enerģija un sirdsdegsme. “Mārieši” gan nedodas vasaras atvaļinājumā, jo jāgatavojas festivālam Itālijā.

Arī dziedātāji ir strādājuši godam. Koncertos ar skanīgām un jaut-

rām dziesmām ir piedalīties bērnu vokālais ansamblis (vadītāja Ināra Daukste). Koris (diriģente Sanita Vītuma) ir apguvis grūto rajona svētku repertuāru un ar labiem panākumiem piedalīties rajona skatē un koncertos.

Interesants šis gads ir bijis arī lietīškās mākslas pulciņa dalībniekiem (vadītāja Lauma Krastiņa). Tāds pūra izvēdināšanas un izrādīšanas gads! Vairākas izstādes un tikšanās ar citiem meistariem. Visnozīmīgākā, protams, izstāde Rīgā, Mencendorfa namā. Pulciņa dalībnieki ar saviem darbiem piedalīsies arī rajona svētkos Siguldā.

Gribu novēlēt dziedātājiem, dejojājiem un rokdarbniekiem jauku, saules pilnu vasaru, un rudenī ar uzkrāto enerģiju īstenot jaunas idejas, sasniegt vēl labākus rezultātus!

Bet tiem, kas vēlas sevi uzturēt labā pludmales formā jāsaprot – aerobikas, svāra vērotāju nodarbības notiek arī vasarā. Daudzās kopīgās sadošanās nolēmuši piedalīties arī līnijdejojāji, tāpēc dejojot tiks katru trešdienu. Aktīva šī vasara solās būt arī klubiņa “Rezēdas” dāmām. Tās būs gan ekskursijas, gan interesantas tikšanās. Izvēlies un sāc piedalīties!

Kultūras mākslinieciskās daļas vadītāja  
**Dzinta Krastiņa**

## Brīnumainās pārvērtības Mālpils ainavā



Ar "Normas K" darbinieku gādību pievilcību atgūst "Vinkalna" avotiņa apkārtnē.



Savdabīgie dzīvžogi – Gata Zariņa roku darbs.





## 57. PARALĒLE UN 25. MERIDIĀNS

## ŽĪBURTU APKĀRTNE

## "Vecviesturi"

"Kur vēl pagalmā nakstviļoles zied un sēnes aug?"

Negribas ticēt, kad **Raimunds un Aina Seņkāni** teic "siena laiks". Tik tikko vēl jūnija sākums. Un tomēr – visapkārt lielā neprātā zied gan puķes, gan zāle. Zemniekiem jāķer mirklis līdz Jāņiem, pēc tam pareģotāji sola lietu.

Z/s "Aizvējš" pastāv no 1992.gada un ir viena no pirmajām pagastā (piereģistrēta ar 4.kārtas numuru). Īpašumā – 14 ha zemes, 3 ha meža. Par pamatnozari saimnieki izvēlējušies piena lopkopību, audzē arī sivēnmātes. Tīrumi tiek izmantoti ganībām un lopbarības kultūrām. Lai nodrošinātu piena produkcijas kvalitāti, iegādāts piena dzesētājs, govju slaucamie aparāti. Pašiem ir lauku apstrādei un ražas novākšanai nepieciešamā tehnika. Tāds īsumā ir saimniecības raksturojums.

Aina Seņkāne pavisam strikti nosaka: "Naturālā saimniecība. Lai strādātu ar normālu peļņu, vajag lielas zemes, lielas kūti kā arī lielu kapitālieguldījumu." Aina un Raimunds lauku darbos nav iesācēji. Abiem ir lauksaimnieciskās zināšanas. Aina savulaik apguvusi mākslīgās apsēklošanas tehniķa profesiju; Raimunds beidzis Jāņumuizmas lauksaimniecības skolu un pārzin lauksaimniecības tehniku. Abi savās profesijās strādājuši kopsaimniecības laikos. Aina bijusi arī pastniece.

Ar lielu cieņu viņa atceras agronomu Imantu Audriņu (tautā saukts par "stārķi"), kura pārzinātie lauki toreiz bija skaistākie visā saimniecībā. Tagad aiz Bukām lielie tīrumi aizauguši, ka žēl noskatīties.

- **Kā tiek galā ar darbiem?**

## "Lejasžiburti"

"Kādreiz teicu mātei- ko liec man govī slaukt, es to vēlāk nekad dzīvē nedarīšu!"

**Gīta Lapsa un Jānis Čugurs** "Lejasžiburtos" saimnieko tikai dažus gadus.

- **Vai uzsākt lauksaimniecisko darbību, kad citi jau paguruši, vilušies, pat atmetuši ar roku, - nav diezgan liela drosme?** – Jautāju Gitai. Jānis aizņemts darbā un mūsu sarunā nepiedalās.



Aina un Raimonds Seņkāni.

- Gandrīz visus darbus paveicam divatā. Brīvdienās atbrauc bērni palīgā. Bet vislielāko atbalstu sniedz kaimiņi. Mēs te visi kooperējamies, jo laukos dzīvot viens pats nevar. Labs kaimiņš ir zelta vērtē, labāks nekā rads pilsētā.

- **Cik liela ir jūsu ģimene? Vai arī jūsu bērni domā par saimniekošanu laukos.**

- Mums ir divi dēli un meita. Abi dēli izmācījās par celtniekiem. Viens dzīvo Rīgā, otrs Mālpilī. Meita ir friziere, dzīvo un strādā Rīgā. Abas vedeklas un meita mācās arī augstskolā. Kopā mums ir četri mazbērni. Viņi katru vasaru dzīvo pie mums laukos. Runājot par jaunajiem – paldies Dievam, ka neviens nedzīvo uz laukiem. Negribētu, lai bērni mocītos kā mēs. Dēls Māris jau nedaudz pamēģināja, tagad at-

- Radās iespēja dzīvot laukos, arī citi blakusapstākļi bija labvēlīgi, tāpēc esam šeit. Apzinājāmies, ka nebūs viegli un ar to rēķinājāmies.

- **Cik liela ir saimniecība, ar ko nodarbojieties?**

- "Lejasžiburti" skaitās parasta saimniecība, kurai nav zemnieku saimniecības statusa. Pieder 8 ha zemes, vēl 7 ha nomājam. Uzcēlām kūti, tur audzējam nobarojamos jaunlopus (bullišus). Patlaban skaitā 12. Produkcijas realizācijai sadarbojamies ar gaļas uzpircēju Andri Apsīti no "Lazdukalna". Pašu iztikai turam govī, cūkas.

turpinājums 10.lpp →

kal strādā savā profesijā par celtnieku.

- **Kādas ir jūsu domas par Eiropas Savienību un zemnieku izredzēm nākotnē?**

- Mēs par to daudz nedomājam. Eiropā mēs neesam vajadzīgi. Visu jaunību cēlām komunismu, tagad visi skrien uz Eiropu, bet mēs paliksim tepat. Negribas kādam būt parādā. Uz priekšu jāsitās tikai saviem spēkiem. Ja klājas grūti, tagad tikai pie mācītāja var aiziet. No valdības nav ko gaidīt atbalstu. Nāk vēlēšanas, bet nav par ko balsot. Amerikas piecīšiem ir tāda dziesma – "Mazo pleķu zeme", kuru viņi kādreiz dziedāja par Latviju. Tagad gan Latvija ir pleķu zeme.

- **Ko darāt, kad jūtaties noguruši?**

- Kad viss "piegriežas", atbild Aina, sēžamies mašīnā un kopā ar draugiem aizbraucam nelielā ekskursijā. Piemēram, uz Rāmavu apskatīt lauksaimniecības tehnikas izstādi, vai uz kādu citu skaistu vietu.

- **Kā jūsu ģimenē svin Jāņus?**

- Aina - Jāņus mūsu ģimene svin laukos. Jāņi un Ziemassvētki manā ietekmē vairāk ir ģimenes svētki. Kurinām ugunsroku, Mālpils Pienotavai ir garšīgi Jāņu sieri, nopērkam alu. Sabrauc bērni ar draugiem. Līgojam visu nakti, mums dziesmu Jāņos netrūkst.

- **Lai arī zemnieku dzīve nav nekāda vieglā, manuprāt, to grūtu mu daļēji atsvēr apkārtnes skaistā daba?**

- Aina – Tā ir. Nu paskatieties! (un Aina rāda uz pagalma stūri, kurš speciāli netiek pļauts, jo no vienas vietas saziēdējis nakstviļolēm.) Bet rudenos, tur pie bērziem, aug īstas baravikas. Lauz un liec kaut tūlīt uz pannas.



Gīta Lapsa ar mājas sargu "Lejasžiburtu" pagalmā.

⇒ turpinājums no 9.lpp

**- Vai esat lauksaimnieki pēc profesijas, kur iepriekš abi strādājāt?**

- Pēc profesijas esmu zootehniķe, beidzu Smiltenes sovhoztehnikumu. Drīz būs 30 gadi, kopš dzīvoju Mālpilī. Līdz šim visu laiku savā profesijā strādāju Mālpils sovhoztehnikumā vai agrofīrmā (kā nu kuro reizi to sauca). Pēdējā laikā biju kooperatīva "Vibroka" vadītāja. Jānis ir metinātājs, arī viņš strādāja agrofīrmā "Mālpils".

**- Kā veicas saimniekošana, vai izveidojies labs kontakts ar kaimiņiem?**

- Cīnāmies ar saimniekošanu. Lai atvieglotu darbu, kūtī ierīkojām lopu dzirdināšanu. Pašiem ir lauksaimniecības tehnika. Kooperējamies ar kaimiņiem, Jānis palīdz tehnikas remontā. Savukārt arī mēs izmantojam kaimiņu pakalpojumus, kad jāsamāļ graudi, un citas lietas. Piemēram, Baļuks uzbūvēja tik skaistu būdu, ka nevaram vien nopriecāties. Vispār, par kaimiņiem var teikt tikai to labāko.

**- Ko domājat par zemniecības lietām kopumā un Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā?**

- Par zemniecību šodien? – vienā vārdā: šokējoši! Par Eiropas Savienību vispār nedomāju, jo tas man atkrīt, neredzu iespēju paplašināt ražošanu.

**- Kāda, salīdzinot ar Mālpils centru, ir dzīve "Lejasžiburtos"?**

- Ko tad dzīvoklī daudz var sadarīt? Guli gultā un skaties televizoru. Te – kā galva augšā, tā strādā. Toties vari iziet savā pagalmā, papriecāties

par dabu. Dzīvē jau tomēr pienāk laiks, kad ir vēlēšanās dzīvot laukos. Kādreiz, vēl strādājot agrofīrmā, braucu uz šo pusi sēnēs. Noskatījos, kā te dzīvo vecāki ļaudis, pie sevis nodomāju: "Ak tie stulbie veci, ko viņi te atraduši, es gan te nedzīvotu!" Tāpat kā reiz biju teikusi mātei: "Ko liec man govī slaukt, es to vēlāk nekad dzīvē nedarīšu!". Nu man viss atnācis atpakaļ, kā tai teiciena "nekad nesaki "nekad"!"

**- Ko vēlat saviem kaimiņiem, citiem zemniekiem?**

- Veselību. Tas ir pats galvenais. Izturību. Un cīnīties, kulties uz priekšu. Kādreiz liekas – krīti bezdibenī, nakti pārlaid un no rīta jau ir radusies kāda ideja.

**- Kā svinat Jāņus?**

- Atbrauc radi. Iekuram uguns-kuru, baudām Jāņu mielastu, padziedam kādu dziesmu. Vīrs uzspēlē akordeonu vai ģitāru.

"Lejasžiburtu" vecajai saimniecei **Adelīnai Sulai** rit jau 91.gads. Sirmā māmiņa izskatās itin mundra, pati gan kritiski atzīst, ka tāds vecums par lielu nastu paliek. Šīs ir viņas vīra vecāku mājas, kurās dzīvo kopš 1939.gada. Pati esot no Allažiem. Toreiz saimniecībā bijis 21 ha zemes, 2 zirgi, 6 govīs un citi mājlopi. Pašu ģimene vien ar darbiem tikusi galā. Par šiem laikiem Adelīnai arī vislabākās atmiņas. Padomju gados strādājusi tepat fermā. Kopusi zirgus, teļus un aitas. Tagad par jaunajiem saimniekiem viņa teic: "Visa māja apkopta, esmu ļoti apmierināta. Gīta ir ļoti strādīga. Lai strādā, būs labi!"



"Lejasžiburtu" vecā saimniece Alelīna Sula.

**- Drīz būs Jāņi! Pastāstiet, kā ligojāt agrāk?**

- No Rīgas atbrauca radi. Laukā kūrām uguns-kuru. Sapušķojām māju. Uz tuviem kaimiņiem aizgājām palīgot. Jauki bija.

\* \* \*

*Promejot vēl palūkojos uz "Lejasžiburtu" pagalmu. Pie mājas durvīm zied kupls balto majjrozīšu krūms. Kāpņu malās podos sastādītas dažādas vasaras puķes. Bet nelielais zemeņu lauciņš un tālāk redzamais sakņu dārzs, ir īsti ravēšanas paraugdarbi. Smejies, ka te jau lupa jāņem, lai kādu nezāli ieraudzītu. Uz to Gīta pavisam nopietni atteic: "Galvenais, nezāles nedrīkst ielaist. Tad grūti tikt galā. To saku pēc pieredzes."*

## "Jaunžiburti"

*"Žiburtu saimniekam bijušas trīs meitas. Katrai meitai viņš uzcēla savu māju- "Žiburtus", "Lejasžiburtus" un "Jaunžiburtus".*

Jau divdesmito gadu par "Jaunžiburtiem" rūpējas rīdzinieki – **Atis un Eva Ābeles**.

**- Kā nonācāt pie domas par māju laukos?**

- (tagad un turpmāk saruna risinās ar Ati Ābeli). Kad dēli paaugās, pilsētas dzīvoklis kļuva par šauru. Sākumā braucu pie mātes uz Valku. Tas tomēr ir tālu. Arī dārzkopības biedrības variants nelikās īpaši pievilcīgs – tur kaimiņš pie kaimiņa, nemitīgi jākontaktējas. Tolaik strādāju Rīgas rajonā un uzzināju, ka iespējams iegūt īpašumā nojaukšanai paredzētās mājas. Izvēlējos "Jaunžiburtus".

**- Vai mājai nav mantinieku?**

- Nav. To noskaidroju pašā sākumā. Vēsture te tāda, ka Žiburtu saimniekam bijušas trīs meitas. Katrai meitai viņš uzcēla savu māju- "Žiburtus", "Le-



"Jaunžiburti".

jasžiburtus" un "Jaunžiburtus". Liktenis izveidojās tā, ka neviena no trim meitām šīs mājas neapdzīvoja. "Lejasžiburtus" pārdeva jau pirms kara. "Jaunžiburti" bija nepabeigti.

**- Kā Jums izdevies "Jaunžiburtus" izveidot tik pievilcīgus?**

- Viss notika lēnām, un pārvarot nezināšanu. Pēc profesijas abi ar sievu esam ķīmiķi. Es no celtniecības toreiz neko nesajēdzu. Sākumā dzīvojam teltīs. Pirku grāmatas, studēju, un būvēju pats. Sieva rūpējās par puķēm un apstādījumiem. Te pavadu visu iespējamo brīvo laiku. Ko tad Rīgas dzīvoklī brīvdienās vīrietis var sadarīt? Tur aiz garlaicības jāsāk dzert. Pēc pilsētas šeit ir laba iespēja relaksēties. Ja Rīgā strādā ar galvu, tad te vairāk jāstrādā ar rokām.

**- Jūs, atšķirībā no kaimiņiem, nenodarbojaties ar lauksaimniecību. Kā izmantojat sev piederošo zemi?**

- Mums ir 0,9 ha zemes. Pirms 20 gadiem bija tikai 1 m<sup>2</sup> apkārt mājai. Audzējam zemenes, tomātus, kartupeļus un vēl dažus citus dārzeņus ģimenes iztikai. Piena produktus un olas pārkam pie kaimiņiem Seņķāniem.

**- Kā Jūs vērtējat zemniecības stāvokli laukos?**

- Bezcerība. Ar 10 ha zemes, vērā ņemamus ienākumus nevar gūt. Darbs sāktu atmaksāties no 100 ha zemes. Jābūt arī augstai produkcijas ražība, gan graudkopībā, gan piena lopkopībā - tikai tad var cerēt uz rezultātiem. Šobrīd vairumā ir naturālās saimniecības. Vēl ļoti nepievilcīgu iespaidu laukos atstāj neapkoptie tīrumi. Ja citādi nevar - jāstāda mežs. Arī mūsu ģimene tā izdarīja. Vecākais dēls nopirka 4 ha blakus esošo zemi, kura sāka aizaugt. Izcirtām krūmus, iestādījām eglītes.

**- Kāds ir Jūsu iespaids par Mālpils centru?**

- Mālpils centrā iegriežamies ļoti reti. Centrs? - tas ir īsts sociālisma paraugs. Laikam jau toreiz tā tika veidots. Nevaru iedomāties, kā tagad var uzturēt to lielo kultūras namu. Bet citādi, vizuālais iespaids normāls. Zāle noņauta un puķes zied.

**- Kā svinat Jāņus?**

- Parasti jau te, laukos. Atbrauc vecākā dēla ģimene, jaunākais dēls, draugi. Pasēžam pie ugunsкура, paklausāmies mūziku, visi izēdas zemenes, iebaudām tradicionālo Jāņu mielastu.

*“Jaunžiburtu” saimnieks ir viesmīlīgs, laipni izrāda māju, dārzu un pagalmu, kur patlaban notiek pirts būvniecība. Interesanti vērot, kā pamatprofesija iespaido pieeju arī citu darbu veikšanai. Piemēram, parastas skrūves, naglas, vītnes un vēl dažādi būvniecības sīkumi sarindoti plauktos ar atšķirīgas krāsas uzlīmēm. Tik perfekts noformējums ir simpātisks un arī parocīgs lietotājam.*

*Kad dodamies prom (šoreiz man par šoferi un ceļabiedri bija Gundega, paldies viņai!), uz mums ar savu vēriņu aci mierīgi nolūkojas stārķis. Viņa līgzdai “Jaunžiburtos” speciāli ierīkots stabs. Sākumā esot mitinājies uz mājas skursteņa.*

## “Celmiņi” un “Ērgļi”

*“Laukos jābūt tik stipram, lai var darīt visu, jo neviens neprasis - vai tu vari, vai nevari.”*

Ar Māru Teleženko no “Ērgļiem” dodamies pie kaimiņienes Jautrītes Vasilevskas uz “Celmiņiem”. Kad Jautrīte sev piemītošā asprātībā mūs iepazīstinājusi ar saimniecību, kopā atgriezāmies “Ērgļos”, lai turpinātu iesāktās sarunas.

Vectēva mājās “Celmiņos” Jautrīte dzīvo kopš dzimšanas un ir īstena mālpiliete. No bērnības atmiņā spilgti piedzīvojumi ar vēžošanu un zivju ķeršanu tepat tuvējā grāvī: “Vectēvs iet pa priekšu, man tarbā jāsavāc, bet tas vēzis ņem un ieķeras pirkstā. Tagad jau vēžu vairs nav. Uznāca meliorācija, izbagarēja, izrakņāja un visi vēži pagalam. Palu laikā Sudā bija tik daudz zivju, ka pa grāvi nāca augšā līdz mājai. Atceros, sausumā grāvis pažuva un vietām bija tādas bedrītes, bet tajās bedrītēs - līdakas. Vecaistēvs ar grābekli vilka viņas ārā no tās pendzeles.”

Skolas gaitas Jautrītei saistās ar Mālpils pamatskolu. Tagad bez gala žēl vecās skolas: “Es nevaru paskatīties uz to pusi. Kāpēc aizlaida postā ēku, kaut vai muzeju varēja ierīkot.” Vēlāko gadu dzīve rit Rīgā, kur VEFā nostrādāts darba mūžs.



Māra Teleženko un Jautrīte Vasilevska "Celmiņu" dārzā.

Brīvajās dienās braukusi palīgā vecākiem, līdz pārcēlusies dzīvot laukos pavisam.

“Celmiņi” ir z/s ar 27ha zemes, kur apmēram pusi aizņem mežs. Sākumā bijusi mežistrāde, bet tā vairs neatmaksājas. Tagad notiek darbs pie meža kopšanas un atjaunošanas. Arī govju skaits no piecām samazinājies līdz divām. Saimniecībā Jautrīte vēl audzē cūkas un nodarbojas ar biškopību. Šogad jau izsviests pirmais

nesums, ko saimniece vēlīgi piedāvā nogaršot. Arī dārzkopībā ir problēmas - bietes izaug, bet kartupeļus sistemātiski izrok meža cūkas. “Celmiņi” atrodas gleznainā vietā - kalnā. Blakus mežs, kur vērojama vai visa Latvijas mežu fauna - bebrī, mežacūkas, stirnas, aļņi, eži, lapsas. Varbūt drīz arī lāči no Ligatnes atčāpošot. Bet zvēriem piemīt zvēru tikumi. Kā stāsta Jautrīte, bebrī aizdambē grāvi, tā slīcinot laukus un mežu, bet lapsa iepriekšējā gadā aiznesusi perētājistvu. Uz vecumu būšot jāķer bebrī un jāmedī lapsas, ja reiz mednieki to nespējot veikt.

Māras Teleženko z/s “Ērgļi” dibināta 90.-to gadu sākumā. 16ha zemes platības aizņem mežs, pārējos 11ha - aramzeme. Māra nodarbojas ar piena lopkopību un cūkkopību. Ir piecas slaucamās govīs un nedaudz vairāk nobarojamās cūkas, govju slaukšana notiek ar aparātu. Iesākumā saimniecība saņēma arī valsts subsīdijas, tagad vairs nē, jo nevar izpildīt paredzētās prasības. Ja agrāk bija kādi ienākumi no meža, tagad tas laiks pagājis. Toties meža kopšana prasa līdzekļus. Ļoti dārgi ir arī veterinārie pakalpojumi un mikroelementu iegāde. Tā kā tie ienākumi, ko gūt no piena, gaļas, kartupeļiem, atkal aiziet atpakaļ saimniecībā. “Tāda ir šodienas matemātika”, noteic Māra.

Māras vecāki “Ērgļus” nopirka 1956.gadā. 80.-to gadu sākumā Māra



⇒ turpinājums no 11.lpp

no Rīgas pārceļas, lai koptu vecākus. Līdz pensijai strādājusi Mālpils bērnodārzā par saimniecības daļas vadītāju.

- Klausos un brīnos – kā Jūs abas saimniekojat, kā spējat to veikt?

- **Jautrīte** – Laukos ir jābūt tik stipram, lai var darīt visu, jo neviens neprasīs, vai tu vari, vai nē.

- **Abas** – Mums ir labi kaimiņi. “Timurietis” (tā mēs saucam Raimundu Senķānu), kurš izpalīdz visādos lauku darbos. Tagad – sausā siena vākšanā. Skābsienu mums sagatavo Ķeipenes Pienaimnieka brigāde. Sezonas laikā ir arī citi palīgi. Un kur tad vēl Jānītis! (iesmejas Māra, bet Jautrīte smeļ vēl gardāk. Ne tagad, ne turpmāk šī mistiskā persona netiek atšifrēta.) Pag, pag – mums taču ir arī kooperatīvs “Maigums”.

- **Nav dzirdēts. Ar ko tas nodarbojas?**

- **Abas** – Tas ir iepraktizējies lopu kaušanā.

- **Jautrīte** – Reiz Māra apsola Rīgas paziņām gaļu. Iepriekš sarunā kāvēju, viss kā pieklājas. Kad pienāk laiks, kāvējs kunga prātā, un rīdzinieki zvana, ka tūlīt brauks pakaļ. Bet Mārai rüksis vēl pa aizgaldu sprinģo. Ko darīt? Ņemam abas un kaujam to nabagu nost. Tā pirmā reize jau gan bija briesmīga. Tā mums tas kooperatīvs radās.

- **Kā, Jūsprāt, ir ar zemniecību šobrīd? Vai Jūsu bērni un radu jaunā paaudze kādreiz nāktu strādāt uz laukiem?**

- **Jautrīte** – Ar tiem santīmiem, ko saņemu par pienu, neko nevar saimniecībai nopirkt, vēl jāpieliek klāt no pensijas. Ja grib, lai es eju uz ES, lai valdība dod normālu pensiju. Ar maniem 30 Ls nekas nesanāk. Mani radu bērni saka: “Mēs nebūsim tik dulli, lai nāktu uz laukiem”.

- **Māra** – Ja nekas nemainīsies, pēc mūsu paaudzes šeit laukos viss būs pagalam. Man Rīgā ir meita un dēls, četri mazbērni. Viņi uz laukiem nenāks. Jo strādāt tādā saimniecībā kā šī – tā ir viena vienīga pašaieliedzība.

- **Tūlīt būs vasaras saulgrieži. Kā svinat Jāņus?**

- **Māra** – Jautrīte sien Jāņusieru, uzliekam govīm vainagus. Mums kaimiņos “Indrānos” ir Jānis Valdovskis. Ielecām manā sagrabējušā 1976.gada izlaiduma moskvičā un braucām, ka blīkšķ vien līgot.

*Arī mēs ar Gundegu sēžamies mašīnā, lai dotos mājup. Jautrīti solāmies aizvest atpakaļ uz “Celmiņiem”, bet viņa tik atgaiņājas: “Es te caur mežu pa taisno. Te tāds “utu celiņš” jau iestaigāts”.*

*Un ir jau ar. Kādreiz Māras un Jautrītes senči turēja labas kaimiņattiecības. Tagad to turpina viņu meitas, gan kooperējoties ikdienas darbos, gan balstot viena otru – dažkārt izmisuma spītā un lepnumā turēties pie optimisma.*

## “FANTĀZIJA IR SVARĪGĀKA PAR ZINĀŠANĀM, JO TĀ IR NEIEROBEŽOTA”

– tā skan viens no ierakstiem Mālpils mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes viesu grāmatā Gailingenas rehabilitācijas centrā Vācijā. Plašu materiālu par šo izstādi, četru jauno mākslinieku un skolotājas Māras Ārentes braucienu uz Vāciju varējāt lasīt Mālpils avīzes aprīļa numurā, bet šodien – fragmenti no sadarbības partneru atsūtītajiem materiāliem par visu, kas saistās ar šo pasākumu.

Gailingenas jauniešu rehabilitācijas centrā regulāri tiek izdota pašu pacientu veidotā avīze “Der Patz”. Liela daļa marta numura materiālu ir veltīta mālpiliešu darbu izstādei: te var lasīt gan aprakstu par Mālpils mūzikas un mākslas skolas aktivitātēm un Latviju kopumā, gan arī vācu jauniešu iespaidus par kopā pavadīto laiku. Lūk, daži fragmenti:

“Izstāde ir ļoti interesanta un daudzveidīga, piemērota kā mākslas pazinējiem, tā arī tiem, kas no mākslas neko daudz nesaprot, jo darbi ir ļoti izteiksmīgi... Latvijas ciemiņu uzturēšanās Gailingenā bija īpašs notikums, ... un mums bija tas gods personīgi iepazīties ar māksliniekiem vācu valodas stundā...”

**Doris Marquard**

“Es iepazīnos ar jaunajiem māksliniekiem angļu valodas stundā. Viņi ir ļoti jauni, taču pretstatā vācu vienaudžiem ļoti mierīgi un atturīgi. Iespējams, ka tas ir saistīts ar audzināšanas tradīcijām tālajā Baltijā, kur bērni tiek radināti pie kārtīgas uzvedības, kādas tik ļoti pietrūkst vācu skolēniem.”

**Christian Fitz**

### Daži ieraksti izstādes viesu grāmatā:

- “Māksla ļauj brīvi darboties rokām un fantāzijai, spēlēties ar krāsām, un jūs to protat.”
- “Tik vienkāršu lietu kā gludeklis vai burka attēlojums pareizajā apgaismojumā var būt tik iespaidīgs un aizkustinošs. Visu cieņū!”
- “Mēs priecājamies kopā ar jums, ka ir izdevusies tik skaista izstāde un jaunajiem māksliniekiem no Latvijas ir iespēja parādīt savus darbus.”
- “Jūsu darbi ir vienkārši super, un es ceru, ka vienmēr būs tādi cilvēki kā jūs, kas sagādās citiem prieku un spēš aizskart visdziļākās stīgas.”
- “Krāsa ir gaisma no uguns, krāsa ir acu liesma. Paldies!”
- “Novēlam jaunajiem māksliniekiem daudz panākumu turpmākajā daiļradē. Paldies par skaisto prezentāciju!”

Nobeigumā vēl piebīdīšu, ka lielāki vai mazāki informatīvi materiāli par šo pasākumu tika publicēti desmit Vācijas un Šveices avīzēs (Gailingena atrodas pie pašas Šveices robežas, un uz izstādes atklāšanu bija ieradušies arī šveicieši, tai skaitā arī preses pārstāvji). Tādēļ paldies visiem jaunajiem māksliniekiem – 99 izstādes darbu autoriem – un viņu skolotājiem, kuru kopīgais darbs aiznesis Mālpils vārdu tik tālu pasaulē!

Ar visu materiālu pilnu tekstu un fotogrāfijām varat iepazīties Mālpils mūzikas un mākslas skolā pie M.Ārentes vai pagasta padomes 312.kabinetā.

**L.Mukāne**

## MĀKSLINIEKU MARTAS UN OTO SKULMES MEMORIĀLAJAI MĀJAI – 20!

Šogad 8. augustā aprit apaļi 20 gadi, kad gleznotāja Oto Skulmes dzimšanas dienā atklāja mākslinieku Skulmju memoriālo māju. Šeit savas vasaras pavadīja arī rakstniece Īvande Kaija un aktieris Valentīns Skulme, kuram šajā pavasarī veltījām atceres pasākumu sakarā ar 80 gadu jubileju. Bija atbraukuši



ciemiņi no Latvijas Dailes teātra: Vera Gribača, Venta Vecumniece, Rasma Roga, Dina Kuple, Ruta Šleiere, arī Dailes teātra direktors Bērtulis Pižics un citi.

Skulmju mājās bieži viesojušies dažādi ciemiņi, piemēram, māksliniece Līvija Endzelīna, Maija Tabaka, dzejnieks Imants Ziedonis, zinātnieks Jānis Stradiņš un citas Latvijā pazīstamas personības.

Skulmju mājās viesus vienmēr sagaida Ināra Skulme, kura pastāsta ne tikai par māksliniekiem Skulmēm, bet zina daudz teikt arī par Mālpils novada vēsturi. Ciemiņus patīkami pārsteidz skaistā ainava Mergupes krastā – upes līkumi, grava, Draudzības akmens. Šo brīnišķīgo vietu savā romānā "Iedzimtais grēks" aprakstījusi Īvande Kaija.

Ja arī Jūs vēlaties pacieņoties "Skulmēs", jāpiesakās iepriekš pa tālruni 5216 (kaimiņi Ģērķēnu mājās).

**Ieva Viļuma,**

Mālpils kultūras nama direktore (v.i.)

## "JĀ, ESMU VĒROTĀJA, ARĪ PENSIONĀRE"

Saruna ar zigrīdu Šūberti, kura no Austrālijas atgriezusies tēva mājās Mālpilī

**Kā nonācāt pie lēmuma atgriezties Latvijā un dzimtas mājās?**

Nolēmu atgriezties tēvu mājās drīz pēc vīra nāves, kad paliku viena. Tad domāju, ka bērniem taču mana klātbūtne vairs nav nepieciešama un varētu pavisam jaunu un interesantu dzīvi sākt. Un ir patiešām interesanti būt Latvijā.

**Kādas Jūsu atmiņās saglabājušās tēva mājas un kādas tās ieradzījāt tagad?**

Pirms aizbraukšanas mūsu māja vēl bija samērā jauna, ne vairāk kā 15 gadus veca un labā stāvoklī. Kūti dažas govīs, daži zirgi, aiz kūts dažas cūkas un vistu mājā 250 vistas dēja olas. Laukos tika graudi audzēti, jo labi atceros kulšanu lielā šķūnī, kura nav.

Tad kara fronte tuvojās un mēs aizbraucām ar diviem zirgu vilkiem vezumiem. Četrus gadus vēlāk iebrucām Austrālijā ar nelielu finiera kasti un diviem čemodāniem.

Pēc 50 gadiem atgriezoties mājās. Iespaidis bija, ka nekas nav uzlabots, tikai sarucis un sašūcis. Klēts jums iz-

skatījās kā ar striķi sasiets, lai nesaļuktu pavisam. Vienīgais strukturālais pielikums mājai bija tas, ka no divām lielākām istabām bija izbūvētas piecas. Savādāki - tikai mīnusi.

**Cik ilgi esat Mālpilī, kādi ir jūsu iespaidi par Mālpils centru? Vai atceraties kāds tas izskatījās agrāk?**

Esmu šeit jau gandrīz gadu. No Mālpils visu ko atceros. Ir vieta, kur ceļš no Siguldas stāvi gāja lejā pāri Sudai – vieta, kura tagad atrodas zem ezera ūdeņiem.

Par Mālpili pašu nevaru sakarīgi spriest, jo būvniecības senās formas reti gājušas pie sirds.

Skats no Zaubes puses uz Mālpili, ar veco skolu pa kreisi ir gan intriģējošs un pievilcīgs.

**Jūs dzīvojat laukos. Kā, Jūsparāt, klājas mūsu zemniekiem?**

Cik varu spriest no televizora un pašas nedaudz redzētā, tad lielākai daļai latviešu zemniekiem neklājas labi. Bet daži tomēr ir pratuši iet uz priekšu.

Austrālijā jau ir tas pats. Tie, kuri

nevar turēties līdzī pārejiem, ir spiesti pārdot fermu un doties citur meklēt darbu.

Nesen satiku vienu imigrantu no Austrālijas, kuram pieder mehānikas darbnīca Melburnā. Gadiem atpakaļ viņš nopircis mazu lauku īpašumu. Sekojot vietējo fermeru ilgām parašām, arī gadiem ilgi viņa īpašuma ienākumi esot bijuši tikai mīnūsos. Beidzot, ieklausījies savā progresīvā veterinārārsta padomos, viņš mainījis rīcību ar zemi lopiem, pirkšanu un pārdošanu. Tagad viņam esot labi ienākumi, bet darba maz.

Visveiksmīgākie lauksaimnieki šodien strādā ar datoru palīdzību, meklē ziņas, informāciju, produktus, cenas. Pēc tam, kad viss izplānots, izrēķināts, dodas ārā tīrumos.

**Kā Jums pašai veicas ar saimniekošanu laukos?**

Nu nekādīgi. Tikai manā mazā, jaunuzraktā, dažu kvadrātmetru lielajā dārziņā spēju tikt nezālēm līdzī. Citur viņas aug griezdamās. Tas ir pārsteidzoši, cik ātri te viss aug vasarā.

turpinājums 14.lpp →

⇒ turpinājums no 13.lpp

### Kas mūsu šodienas dzīvē, jums kā vērotājam no malas, liekas problemātisks?

Jā, esmu vērotāja, arī pensionāre. Tamdēļ brīnos, kā cilvēks Latvijā, ar mazāko pensiju var vispār izdzīvot, sevišķi Rīgā?

Austrālijā, viena TV stacija uzaicināja politiķus piedalīties eksperimentā, izdzīvot vienu nedēļu ar parasto nedēļas pensijas devu. Daži uzņēmās to izdarīt. Bija interesanti vērot, kā viņi staigāja pa veikaliem, skatoties cenās, salīdzinot produktus, rēķinot kopsummu, vispār taupot naudu kā varēdami. Cits taisīja maizītes pusdienām darbā, cits brauca tur ar riteni. Neviens neizturēja pārbaudi. Kā ietu mūsu deputātiem izdzīvot vienu nedēļu ar 10 latiem kabatā?

Kā uzlabot šo situāciju? Domāju, ka var. Sauktu tos kungus palīgā, kuri izgudroja sertifikātus – ģeniāla ideja, kā tikt pie lētas naudas. Šī sistēma ir jau pārbaudīta – viņa taču vēl tagad strādā. Nu vajag izgudrot variantu – kā lētā veidā palielinātu pensijas.

### Drīz būs Jāņi, kā tos svinēsiet? Kā notika Jāņu svinēšana agrāk tēva mājās un Jūsu vēlākajā dzīvē – Austrālijā?

Nedomāju svinēt. Neatceros Jāņus Latvijā. Un Austrālijā varbūt vienu vienīgu reizi esmu bijusi Jāņu ballē, tas iekrīt ziemas vidū.

**Ko Jūs vēlētu mālpiliešiem, it īpaši lauciniekiem?**  
Novēlu Latvijai drīz iekļūt Eiropas Savienībā.

## JAUNUMI SIERA CIENĪTĀJIEM

Bez jau zināmajiem Mālpils Piensaimnieka ražotajiem sieriem un tie ir:

**Holandes,  
Rīgas,  
trīs veidu Mālpils sieri,**

pārdošanā ir parādījušies arī jauna siera produkcija:

**Holandes siers skaidiņās;**

**Mālpils kūpinātais siers** (to var lietot uz sviestmaizēm, gatavojot siera plates un īpaši patiks tiem, kas iecienījuši žāvētus produktus);

**Brinza** (piemērots gardēžiem, kuriem garšo sāļi ēdieni un ir garšīga uzskoda pie alus);

**Feta** (no govju piena, sāļjumā gatavināts siers, kas lieliski derēs gatavojot grieķu salātus).



## GRIEĶU SALĀTI

(4 personām)

200g siers "Mālpils Feta"

1 neliela zaļo salātu galviņa

80g olīves

5 ēd.kar. olīveļļas

2 ēd.kar. vīna etiķi

½ tējkar. Mērrutku

sāls

malti melnie pipari

timiāns, rozmarīns, estragons

Salātu lapas sagriež vairākās daļās. Sieru sagriež nelielos kubiņos. Sīpolu sagriež gredzenos. Visus komponentus ieliek traukā un viegli samaisa. Olīveļļu samaisa ar etiķi, mērrutkiem, sāli, malti pipariem. Šo mērci pārlej salātiem. Zaļumus smalki sagriež un pārkaisa salātiem.

## KO DARĪT, LAI NOSARGĀTU SĒJUMUS UN AUGĻU DĀRZUS?

Šis gads raksturīgs ar neganti sausu un siltu pavasari, kas rada problēmas kultūraugu un dārzu kopējiem.

1. Mitruma trūkums aizkavē augu attīstību. Lai to veicinātu, nepieciešams, izmantojot pēdējo dienu klimatiskos apstākļus (lietus periodu), visas kultūras papildus mēslojot ar slāpekļa vai kompleksiem mēsliem (Kemira 10 – 10 – 20 vai Hidrokomplex 12 – 11 – 18).
2. Kaitēkļu – lapputis, mušas un kolorādo vaboles jāapkaro ar miglošanu – ķīmiskie līdzekļi (Decis 10-15 ml uz 10 l ūdens vai Fastaks 10 ml uz 10 l ūdens). Augļu dārzos šos ķīmiskos līdzekļus varētu lietot 20 dienas pirms ražas vākšanas – tāpat ābelēm, bum-bierēm, plūmēm, bet nekādā gadījumā ķiršiem un ogulājiem.

Lauku kultūrām – kartupeļiem, dārzeniņiem, ķimikāliju atļautais pielietošanas laiks ir 14 dienas pirms to novākšanas.

Lauka dārzeniņiem – kāpostiem, sīpoliem, to mušas apkarošanai varētu lietot arī lapu koku pelnus, tos izkaisot ap augiem.

3. Augu slimības sevišķi svarīgi apkarot lietainā laikā, kas parasti iestājas pēc Jāņiem. Kartupeļu lakstu puves apkarošanai I miglošana jāveic īsi pirms vai tūlīt pēc Jāņiem. Jāmiglo I un II reizi ar sistēmas iedarbības preparātiem – Ridomil 200 – 250 g uz 10 l ūdens vai Tatū 300 – 400 g uz 10 l ūdens. Pārējās reizes iesaku lietot Ditānu, kas ir daudz lētāks, arī 250 g uz 10 l ūdens. Atstarpe starp miglošanām 8 – 10 dienas. Bez tam Ditānu ļoti labi lietot gurķu un sīpolu miltrasas apkarošanā tādā pat koncentrācijā, tiklīdz tās parādās.
4. Ķiršu lapbires apkarošanā pēc to ražas novākšanas obligāti jāmiglo ar Topāzu 5 ml uz 10 l ūdens vai Efaktoru tādā pašā koncentrācijā.

4. Nevajag aizmirst, ka zemenes jāvēslo tūlīt pēc ražas novākšanas – jūlija mēnesī, jo tad veidojas nākošā gada ziedu aizmetņi.

Visa veida augu aizsardzības līdzekļus nelielā daudzumā bez ierobežojumiem var iegādāties Siguldā, tirgus laukumā, Inčukalna veikaliņā "Mājai un dārzam".

**Imants Audriņš**  
pensionēts agronoms



Lielākie zemes un nekustamā īpašuma nodokļa  
parādnieki uz 01.06.2002

N. p. k.	Īpašnieks	Parāds		
		Nek.īp. nod.	Zemes nod.	Kopā
1	Mikelsons Elmārs	641.38	398.60	1039.98
2	SIA "Ģimenīte"	766.54	266.56	1033.10
3	Bonzaka Skaidrīte (mant.)	626.02	291.42	917.44
4	Pinne Velta	766.30	0.00	766.30
5	Bīriņš Andris	713.52	0.00	713.52
6	Meijers Rolands	298.34	372.64	670.98
7	Lielkoks Velta	658.90	0.00	658.90
8	Kārklīšs Reginalds	316.98	318.54	635.52
9	Žovnaris Jānis	625.33	0.00	625.33
10	Bradford Māra	599.75	0.00	599.75
11	Viļums Elmārs	572.12	0.00	572.12
12	Baikova Anna (mirusi)	539.34	0.00	539.34
13	Apsītis Dainis	498.22	0.00	498.22
14	Kalējs Pēteris	284.24	184.54	468.78
15	Bernere Austra (mant.)	410.96	0.00	410.96
16	Osipovs Mihails (mant.)	67.81	315.44	383.25
17	Rozenbergs Andris	370.33	0.00	370.33
18	Kalniņa Biruta	207.84	160.58	368.42
19	Bērziņa Ausma	259.06	104.04	363.10
20	Mergins Ģirts	362.86	0.00	362.86
21	Rubenis Jānis Eduards	198.54	161.66	360.20
22	Reiskarts Uģis	223.19	133.64	356.83
23	Gaugere Sandra	312.67	32.32	344.99
24	Kaņepēja Kristīne	343.56	0.00	343.56
25	Čerņiks Uldis	342.67	0.00	342.67
26	Gackis Ēriks	245.52	93.16	338.68
27	Vanags Tālis	271.87	11.86	283.73
28	Siliņšmite Inese	278.76	0.00	278.76
29	Krūmiņa Ingrīda	277.25	0.00	277.25
30	Samarina Tatjana	270.22	0.00	270.22
31	Kalniņš Jānis	260.85	0.00	260.85
32	Maļinovskis Andrejs	224.79	32.66	257.45
33	Jansone Milda Elvīra	190.87	64.60	255.47
34	Ramats Artūrs	253.25	0.00	253.25
35	Vitoliņa Zigrīda	251.62	0.00	251.62
36	Vēciņš Pēteris	249.73	0.00	249.73
37	Mahta Mārtiņš	249.12	0.00	249.12
38	Krastiņš Rolands	228.84	14.28	243.12
39	Žagata Inta	240.20	0.00	240.20
40	Muraško Vitālijs	77.13	157.72	234.85
41	Oborenko Antons	87.43	145.32	232.75
42	Auziņa Māra	232.28	0.00	232.28
43	Laganovska Līvija	227.34	0.00	227.34
44	Kņazs Eduards	226.83	0.00	226.83
45	Kope Raimonds	63.54	163.00	226.54
46	Bačules Veltas mantin.	161.75	64.60	226.35
47	Karlovs Gatis	214.72	0.00	214.72
48	Žukovs Jānis	205.90	0.00	205.90
49	Menģele Skaidrīte	122.66	79.12	201.78
50	Līdaka Biruta	201.77	0.00	201.77
<b>Kopā:</b>		<b>16320.71</b>	<b>3566.30</b>	<b>19887.01</b>

Sagatavoja: Nodokļu administratore **M.Nigrande**

## APSARDZES ZIŅAS

- 22.maijā plkst. 6:00**  
Izsaukums uz Sidgundu. Divas nenoskaidrotas personas apzaga veikalu "Viesturi". Iespējams, ka meklētās personas no notikuma vietas aizbrauca ar mašīnu Ford Scorpio, valsts numurs TD 1765 (ķiršu krāsā). Tika paziņots Siguldas policijai, ierosināta krimināllieta.
- 26.maijā plkst. 19:17**  
Izsaukums uz Sidgundas "Rūķiņiem", kur Māris Č. alkohola reibumā izturējās vardarbīgi pret bērniem. Tika sastādīts protokols, vainīgais nogādāts Siguldas policijas iecirknī.
- 29.maijā plkst. 17:05**  
Izsaukums uz konservu cehu Mālpilī, kur izcēlies ugunsgrēks. Apstākļi tiek noskaidroti.
- 30.maijā plkst. 15:19**  
Izsaukums uz "Dambekalniem", kur nenoskaidrotas personas demolē māju. Vainīgie nav atrasti. Mājas "Dambekalni" šobrīd iekļauti apsardzes patruļas maršrutā.
- 1.jūnijā plkst. 12:45**  
Izsaukums uz Mālpils pastu, kur pa nakti salauzta pasta kaste. Vainīgie nav atrasti.
- 10.jūnijā plkst. 8:45**  
Izsaukums uz "Slieķiem, Jaunā mājā 4", kur alkohola reibumā izraisīts kautiņš. Zigmāram J., Imantam J. un Dzintrai L. sastādīts protokols, uzlikti administratīvie sodi, vainīgie nogādāti Siguldas policijas iecirknī.
- 12.jūnijā plkst. 21:27**  
Izsaukums uz mājām "Āres", kur Andris S. alkohola reibumā terorizēja ģimenes locekļus. Sastādīts protokols, vainīgais nogādāts Siguldas policijas iecirknī.
- 14.jūnijā plkst. 23:44**  
Izsaukums uz Sidgundu, kur Dzintars J. alkohola reibumā žņaudza kaimiņu. Sastādīts protokols, vainīgais nogādāts Siguldas policijas iecirknī.
- Naktī no 14. uz 15.jūniju**  
Uzlauzta Mālpils profesionālās vidusskolas noliktava, kas atrodas ēkas jaunā korpusa daļā. Nozagti divi motorzāģi. STIHL 036 un JONSO-RED, kā arī divu viedu mehāniskie krūmgrieži. Izraisīti materiālie zaudējumi 1000 Ls apmērā. Ierosināta krimināllieta.

**Datus sniedza**  
Mālpils apsardzes firma "MARKAT"

**Papildinājums Mālpils Vēstu 2002.gada maija numurā publicētajam paziņojumam** par Ziedoņa Medņa nāves faktu.

Policija, izmeklējot nāves apstākļus, konstatējusi, ka Z.Medņa nāve nav uzskatāma par vardarbīgu, bet iestājusies sirds infarkta rezultātā.

### Kļūdas labojums

"Mālpils Vēstis" 5.numurā apsardzes ziņās ierakstā 30 aprīlī jābūt: **30.aprīlī**

**Mihails L.** (nevis Sergejs L.) izraisīja strīdu un kautiņu sava brāļa dzīvoklī Mālpilī, Krasta ielā 4.

## SLUDINĀJUMI

## INFORMĀCIJA

## REKLĀMA

### Pasākumi Mālpils kultūras namā JŪLIJA un AUGUSTA mēnesī

6.07.2002. pl. 18.00 Garīgās mūzikas koncerts

29.-31.08.2002. Ziedu svētki Mālpilī

Mālpils kultūras nama pasākumu plānā iespējamās izmaiņas. Vasarā būs daži pasākumi, kuru norises laiks tiks paziņots atsevišķi. Tāpēc, lūdzu, sekojiet reklāmai!

### Mālpils kultūras nams un klubiņš "Rezēdas"

aicina līdzbraucējus 25. un 26. jūnijā ekskursijā pa Ziemeļ Vidzemi – Tūja, Ainaži, Staicele, Burtnieku ezers, Mazsalaca, Rūjiena.

Informācija kultūras namā –  
tālrunis: 292 5339; 292 5836

6. jūlijā pl. 19:00

### KULTŪRAS NAMĀ

Mateja baptistu draudzes kamerorķestra koncerts.

Visi laipni gaidīti  
*leeja brīva.*

### MĀLPILS PAGASTA PADOME paziņo,

ka laikā no 1. jūlija līdz 5. augustam tās darbinieki un speciālisti atradīsies kārtējā atvaļinājumā.

Šajā laikā tiks sniegti tikai kancelejas, dzimtsarakstu un kasiera pakalpojumi.

Notariālās darbības tiks veiktas pirmdienās no 9:00 – 12:30.

*Apmeklētājiem lūgums kārtot savus jautājumus savlaicīgi.*

MĀLPILS PAGASTA PADOME izsludina cenu aptauju pakalpojumam skolnieku pārvadājumiem divos maršrutos ar kopējo km skaitu dienā:

1. maršrutā 72 km
2. maršrutā 159 km.

Prasības autobusiem: vienam vismaz 24, otram – vismaz 30 sēdvietas ar divām iekāpšanas durvīm.

Vērtēšanas kritēriji:

Ls/km, t.sk. PVN.

Piedāvājumus ar dokumentiem, kas apliecina tiesības sniegt šāda veida pakalpojumus iesniegt Mālpils pagasta padomes kancelejā Nākotnes ielā 1, Mālpilī līdz 06.08.2002.

Telefons izziņām:  
izpilddirektors – 9250880;  
kanceleja - 7970888

No 4. – 7. jūlijam

### Mālpilī notiks

### Latvijas Kristīgo Māsu nometne.

Arī visi mālpilieši laipni gaidīti. Rīgas Baptistu draudžu māsu apvienība.

Papildinformācija – tālr. 292 5680  
Dzintra Bogdane

Cienījamie lasītāji!

"Mālpils Vēstis" nākamo numuru gaidiet augusta beigās. Jūlijā avīzīte iet atvaļinājumā

Informācijas centrs būs slēgts apmeklētājiem no 15. jūlija līdz 12. augustam.